

ע"פ 1985/18 - דורון אביטן נגד מדינת ישראל, ש מ

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 1985/18

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופטת י' וילנר
כבוד השופט ע' גרוסקופף

המערער: דורון אביטן

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. ש מ

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
מיום 1.2.2018 בת"פ 42906-11-16 שניתן על ידי
כבוד השופטת מ' ברק-נבו

תאריך הישיבה: ז' בתמוז התשע"ח (20.6.2018)

בשם המערער: עו"ד מאיר סויסה

בשם המשיבים: עו"ד שרית רייך-אבינאל

בשם שירות המבחן: גב' ברכה וייס

פסק-דין

עמוד 1

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופטת מ' ברק-נבו) בת"פ 42906-11-16 מיום 1.2.2018, בגדרו נגזר על המערער (להלן: דורון) עונש של 32 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס כספי בסך של 2,000 ₪. בנוסף, חוייב המערער בתשלום פיצויים למתלון בסך של 18,000 ₪.

רקע ועיקרי כתב האישום המתוקן

2. המערער הורשע על-פי הודאתו, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בתקיפה בניסבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 333 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: החוק) יחד עם סעיף 225(א)(1) לחוק.

3. במהלך שנת 2016 התרחשו מספר אירועי מחאה של נהגי המוניות בישראל נגד כוונת משרד התחבורה להפחית את תעריפי הנסיעה במונית. דורון והמתלון (להלן: ש) נטלו חלק בפעילויות המחאה, ונפגשו באחת ההפגנות שבהן השתתפו. השניים נשאר בקשר, ובשלב מסוים נתגלעה ביניהם מחלוקת בנוגע לאופן ניהול המחאה, והם החליפו מסרונים והודעות קוליות שכללו גידופים ואיומים הדדיים. ביום 11.11.16, הגיעו באקראי דורון וש לתחנת דלק באזור נתב"ג. ש חילק בתחנת הדלק פליירים על פעילותו במסגרת מחאת נהגי המוניות, ובתוך כך נתן פלייר גם לדורון, מבלי שזיהה אותו. לאחר שסיים לחלק את הפליירים, נכנס ש לחנות נוחות בתחנת הדלק. דורון זיהה את ש כשמסר לו פלייר, החנה את המונית שלו בפתח תחנת הדלק, וכשש יצא מחנות הנוחות, הלם בראשו באמצעות מגב שאותו מצא בתחנה. ש נפל, ודורון המשיך להלום בו בכל חלקי גופו, עד אשר עובדת בתחנה הפרידה ביניהם. ש אושפז, ונזקק לניתוח ברגלו בשל שבר ריסוק בשוק. נגרמו לו חבלות רבות גם בראשו, והוא נזקק לשני תפרים וסיכות בראשו.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

4. בית המשפט המחוזי עמד על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה, וקבע שמדובר בפגיעה בערכי השמירה על כבוד האדם וההגנה על שלום הציבור ובטחונו, במידה בינונית-גבוהה. זאת, נוכח הנזקים הפיזיים החמורים שנגרמו לש, בגינם הוכר כנכה בשיעור של 50%, וכפועל יוצא מהם הוא אינו יכול לשוב לעבוד כנהג מונית. בבחינת נסיבות ביצוע העבירה, שקל בית המשפט לחומרה את התכנון הקצר שקדם לה, היותו של דורון מבצע יחיד, הנזק הפוטנציאלי הנשקף מהעבירה, והנזקים הקונקרטיים החמורים שנגרמו מחמתה. עוד ציין בית המשפט, כי המעשים בוצעו בלא התגרות מצדו של ש, וכי התקיפה בוצעה באכזריות תוך שימוש במגב, ובהמשך, לאחר שהמגב נשבר, בשברי המגב. לאור האמור, ולאחר בחינת מדיניות הענישה הנוהגת ומגמת ההחמרה, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם למעשים הנדונים הוא בין 24 ל-48 חודשי מאסר בפועל.

5. בבחינת העונש בתוך מתחם הענישה, ציין בית המשפט כי התחשב בהודאתו של דורון ובחריטה שהביע, וכן בתקופה הארוכה שבה שהה בתנאים מגבילים. עוד ציין בית המשפט, כי התחשב בכך שדורון סובל מנדודי שינה, חרדות וכאבי ראש, ומכך ששליחתו אל מאחורי סורג ובריוח בבית הסוהר תפגע בו ובמשפחתו. בית המשפט זקף לחובתו של דורון אישום שהוגש נגדו בגין איומים והעלבת עובד ציבור וכן גם את האמור בתסקיר שירות המבחן, כי הוא עלול לנהוג במצבים מסויימים באימפולסיביות ובאלימות, וכי הוא נמצא רק בתחילתו של טיפול. בית המשפט המחוזי התייחס גם לטענה שהעלה סנגורו של דורון, לפיה העובדה שש ממשיך בפעילותו הציבורית למען נהגי המוניות מצביעה על כך שלא נגרם לו נזק ממשי, וקבע כי הטענה מלמדת על כך שדורון "אינו מגלה חמלה" כלפי ש. לבסוף ציין בית המשפט, כי הוא

מטיל על דורון קנס כספי בשיעור נמוך יחסית, בשל מצבו הכלכלי הקשה, ובגלל חיובו בתשלום פיצוי כספי לש בשיעור משמעותי.

מכאן הערעור שלפנינו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

6. דורון טוען, כי בית המשפט המחוזי לא התחשב בעברו הנקי, בהמלצת שירות המבחן להעניש אותו במאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, ובמצבו הכלכלי והבריאותי. עוד טוען דורון, כי בית המשפט המחוזי "התרשם יתר על המידה" מעדותו של ש וכי מצבו הגופני והנפשי של ש הריהו טוב מכפי שהוצג בפני בית המשפט. דורון מוסיף, כי בית המשפט המחוזי לא התחשב בהליך השיקומי שעבר ובפרק הזמן הארוך שבו שהה בתנאים מגבילים. דורון טוען גם כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים כתוצאה מהעבירה אינה בינונית-גבוהה, אלא פחותה מזו, וכי לא הוצגו ראיות אובייקטיביות לתמיכה בטענותיו של ש על הנזקים שנגרמו לו. דורון משיג גם על קביעת בית המשפט בדבר התכנון הארעי בטרם ביצוע העבירה, שכן "הכל היה אד הוקי ומידי וספונטאני", וגורס כי ש התגרה בו בכך שחילק לו פלייר. עוד טען דורון נגד קביעת בית המשפט בדבר מדיניות ההחמרה בענישה ביחס לעבירות אלה, וטוען כי העונש שהושת עליו חורג מהמקובל. בשל מכלול הטיעונים האמורים, עותר דורון להעמדת עונשו על מאסר בעבודות שירות, ולהפחתת סכום הפיצוי הכספי שהוא חוייב בתשלומו.

7. ב"כ המדינה מבקשת לדחות את הערעור. לדבריה, העונש הולם את האירוע, שכלל ממד של תכנון מוקדם, והוביל לנזקים קשים אצל ש. בית המשפט המחוזי ביסס את ממצאיו ביחס לנזקים שנגרמו לש על התרשמות מעדותו ועל מסמכים רשמיים של הביטוח הלאומי. בשל כך, אין ממש בניסיון להמעיט מחומרת הפגיעות בו, שהפכו אותו לנכה, הסמוך על שולחנם של אחרים. עוד טענה ב"כ המדינה, כי אמנם אין לדורון רישום פלילי עשיר, אך יש כתב אישום תלוי ועומד נגדו בגין אלימות במשפחה, בנוסף להליך שנוהל נגדו בעבר בגין עבירות אימים והעלבת עובד ציבור. ב"כ המדינה הוסיפה כי עיון מעמיק בתסקיר מלמד שדורון מוסיף להטיל את האחריות להתנהגותו על ש, וכי לא ניתן להתרשם משינוי עמוק בדפוסי התנהגותו. בשל האמור, גורסת ב"כ המדינה שהעונש תואם את חומרת האירוע, ומתיישב היטב עם מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה מהפסיקה. ב"כ המדינה הוסיפה כי יש לדחות את הערעור גם לעניין הפיצוי, מכיוון ששיעורו, העומד על סך של 18,000 ₪, נמוך ממילא ביחס למקובל במקרים דומים.

דין והכרעה

8. נתתי דעתי על טענות ב"כ של דורון - אלו שבכתב ואלו שבעל-פה - על הטענות שבאו בתשובה, ועל גזר הדין של בית המשפט המחוזי; הגעתי לכלל מסקנה כי דינו של הערעור להידחות. הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את עונשו של מערער, ואינה נוטה להתערב בעונש שנקבע על-ידי הערכאה הדיונית, זולת בנסיבות חריגות שבהן נפלה טעות מהותית בגזר הדין. העניין שלפנינו אינו בא בגדרם של אותן נסיבות חריגות; המעשים חמורים, והעונש שהושת בגינם ראוי.

9. עבירות האלימות הן מהחמורות שבעבירות, פגיעתן קשה, והן מערערות את בטחונם האישי של אזרחי המדינה ותושביה. עמד על כך בית משפט זה בקובעו: "יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה,

אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. נגע האלימות הינו רעה חולה שיש לבערה מן היסוד, ומן הראוי כי ידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשתית עליהם עונשי מאסר משמעותיים ומרתיעים מאחורי סורג ובריח" (ע"פ 7555/11 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (18.7.2012)). דורון תקף את ש בפתאומיות, בצורה אכזרית, תוך שימוש במגב ככלי נשק קר, וזאת ללא כל התגרות מנגד. גם כאשר נפל ש על הריצפה, חסר אונים, המשיך דורון במעשיו, הפליא בו את מכותיו וחבט בו בעוצמה. כתוצאה ממעשיו של דורון, נגרמו לש נזקים קשים, אשר כנראה שיוסיפו ללוותו עוד שנים רבות. מעשים אלה חמורים, פגיעתם רעה, ומוטלת עלינו אחריות להעניש כמתחייב בדין ולעשות למניעת הישנותם.

10. אינני מוצא לנכון לקבל את טענותיו של המערער בנוגע למתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט המחוזי. כבר נפסק לא אחת, כי "קביעת מתחם העונש ההולם איננה עניין אריתמטי וכי לבית המשפט נתון בהקשר זה מרחב מסוים של גמישות שאין להתערב בו בייחוד אם העונש שנגזר בסופו של יום אינו חורג מן הראוי וההולם" (ע"פ 3877/16 ג'באלי נ' מדינת ישראל, בפסקה 5 (17.11.2016)). מתחם העונש שנקבע הוא ראוי והולם. כך גם מיקום העונש בגדרי מתחם הענישה. העונש שנקבע מבטא התחשבות במכלול השיקולים הרלוונטיים, ומעניק משקל ראוי לכל אחד ואחד מהם. אינני מוצא מקום להתערב בכך.

11. תסקירי שירות המבחן מצביעים על כך שדורון מצוי בראשיתו של הליך טיפולי לקראת שילובו העתידי בחזרה בחברה. הליכי השיקום הם חשובים, מהווים אחד מיסודות הדין הפלילי, אך אין בהם בנסיבות, כדי להצדיק הפחתה מתקופת המאסר.

אציע אפוא לחברי לדחות את הערעור.

ש ו פ ט

השופטת י' וילנר:

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט ע' גרוסקופף:

אני מסכים.

ש ו פ ט

עמוד 4

הוחלט כאמור בפסק-דינו של השופט נ' סולברג.

ניתן היום, ח' בתמוז התשע"ח (21.6.2018).

שופט

שופטת

שופט
